

«En aquest planeta no caben tants egos»

El fotògraf Alvaro Sánchez-Montañés, diu que «tots vivim com si poguéssim viure per sempre»

El fotògraf Alvaro Sánchez-Montañés (<http://www.fundaciovilacasas.com/ca/exposicio/no-como-el-caos>) (Madrid, 1973), així d'entrada, és reservat. Si diu que prefereix que els altres mirin les fotos que no pas haver-les d'explicar, és per un motiu ben clar: no imposar la seva mirada, sinó deixar la nostra lliure. Perquè imaginem, ens transportem, ho associem amb ves a saber què de dins nostre. Prefereix no dir on ha fet cada foto: el seu objectiu no és mostrar la realitat d'un lloc concret, sinó la vida que hi queda, després que el pas del temps i aquella ambició destructiva tan pròpia dels humans l'hagin arrabassat. I, ep, vet aquí el verb: transformat.

L'enginyer que de tant en tant viatja pel món amb una càmera va ser el guanyador del Premi Fotografia 2017 de la Fundació Vila Casas. El guardó també consistia a tenir una exposició al museu Can Framis (fins al 20 de gener), i la seva pren per nom *No como el caos* (<http://www.fundaciovilacasas.com/ca/exposicio/no-como-el-caos>) . Reflexiono amb ell d'allò que hi ha darrere de les imatges: cases a mig construir, un avió sense motor que va ser un restaurant però ara ja no té ni clients ni plats a taula, el ciment per tot arreu i una planta, petita, que treu el cap. Quan encara no gravem m'ho avança: el temps no és que ho curi tot, sinó que ho reorganitza tot.

L'atzar et va plantar de jove davant d'una càmera, al mercat el Rastro de Madrid.

Vaig començar a fotografiar als disset anys. Però no em vaig plantejar dedicar-me a l'art ni a la fotografia, vaig continuar estudiant enginyeria. La fotografia és un hobby.

T'agrada que sigui així?

Crec que està molt bé així. Necessito que sigui una via d'escapament. Si m'hagués de guanyar la vida amb això, al final seria el meu problema i no la meva alliberació. N'estic segur. Me'n cansaria. Amb la fotografia tinc la relació que vull i com vull, és com una amant de qui mai me'n canso i si m'hi dediqués plenament, seria la mare dels meus fills.

Joan Margarit

(<http://www.catorze.cat/noticia/91/joan/margarit/no/em/pot/destruir/ningu/perque/ja/destruit/vida>) diu que li és més fàcil ser poeta i al mateix temps arquitecte que no pas dedicar-se exclusivament a les lletres.

Tenir relació amb galeries d'art ja t'obliga a prostituir-te, perquè sí que volen vendre, i a vegades t'estiren perquè vagis per determinats camins.

Foto: Álvaro Sánchez-Montañés

És difícil mantenir-te lliure.

Et pots mantenir molt lliure si renunciess a qualsevol tipus de transcendència, si creess la teva obra només per a tu. Si no vols que la teva obra sigui coneguda, pots mantenir-te lliure. Però si vols estar en mitjans, si vols exposar-la, és molt difícil. Si et tornes una celebritat, pots fer el que vulguis. Els Beatles podien fer el que volien.

Però, per molt conegut que siguis, en el fons estàs condicionat a voler agradar?

Sí. I sempre tens por de perdre el que tens: de deixar d'agradar. I quan ja has guanyat determinats premis o has exposat a determinats llocs, has d'anar amb molt de compte amb els passos que faràs.

La por de perdre-ho tot?

I de perdre el teu estil. Això és el que és complicat amb la fotografia: has de tenir un estil, i quan algú reconeix una foto teva sense saber que és teva t'agrada molt, però després pots variar? És molt difícil variar per no avorrir-te de tu mateix, però seguir sent fidel al teu estil. Si volgués fer fotografies en blanc i negre em costaria molt vendre-les, perquè els galeristes i la gent que em coneix sempre les han vist en color.

Som esclaus del que fem?

Per descomptat. Tu creus que Picasso o Dalí o Botero no ho han estat? Tu creus que tota la vida han volgut fer el mateix?

Foto: Álvaro Sánchez-Montañés

Veig les teves fotos i penso que el caos és inevitable.

Estem fets de caos i el caos sempre augmenta. És la segona llei de la termodinàmica: cada vegada serem més, cada vegada el planeta anirà a pitjor, és inevitable.

Llavors no hi podem lluitar en contra?

No podem lluitar contra el caos, ens hi hem de rendir. Per això m'agrada molt que a les meves fotos la naturalesa surti com a guanyadora, perquè representa el caos, que, en el fons, és la força regeneradora.

Les teves fotos mostren projectes que han quedat a mitges.

Sí, són somnis trencats. En el fons sento una mica de menyspreu per l'ésser humà.

Foto: Álvaro Sánchez-Montañés

Què és el que no t'agrada?

Que és una plaga.

Les plagues s'acaben, eh?

Sí, s'autoconsumeixen. I l'ésser humà ho farà, no en tinc cap dubte. Som superdevastadors, a més, no tenim consciència d'espècie, sinó de grup o d'individu. M'agrada presentar una naturalesa que agafa el que tu fas, ho assimila i t'ho torna. Nosaltres també som naturalesa. Des que l'ésser humà va descobrir l'agricultura, va intentar separar-se'n; des que va construir les seves primeres cases, va intentar crear uns límits: ja sigui amb carreteres, murs, parets; perquè no entri la formiga, la rata, la planta, l'aire.

És impossible dominar la naturalesa.

Clar, perquè per molt que ho haguem oblidat, nosaltres som naturalesa.

És l'ego de creure'ns que som els reis del planeta.

I pensar que la nostra intel·ligència no és naturalesa, que està per damunt, i en veritat respon a uns impulsos molt naturals. El que passa és que hi ha el tema del domini de la naturalesa que va suposar l'agricultura, l'enginyeria, la construcció. Això ens fa creure que l'hem superat, però, ens agradi o no, el nostre problema és que som naturalesa. Però no sé si és l'ego. L'ego és una cosa molt recent. Ara s'ha multiplicat molt amb les xarxes socials i l'individualisme. Els egos hauran de desaparèixer. En aquest planeta no caben tants egos, en som massa. No hi haurà grans noms a la pintura o a la fotografia o a la música, perquè hi ha moltíssima gent produint. I en el fons, fas art per una qüestió d'ego molt bàsica: això soc jo i això és el que expresso. Tot ha de seguir un camí, però no sabem quin és. El que tinc clar és que la fotografia com a documentació del món no té sentit, perquè la fotografia és la més mentidera de totes les arts. Per això no vull dir d'on és cada imatge, perquè no et vull ensenyar la realitat de Menorca, sinó un moment en què ha passat una cosa: ha nascut una planta en una paret vertical.

Foto: Álvaro Sánchez-Montañés

Les teves fotos són el testimoni del canvi.

El que em plantejo és: què pensaria el creador de cadascuna d'aquestes coses si tornés i veiés les meves fotos? Què pensaria el que va viure en aquesta casa o el que la va construir, que segurament li va costar molt d'esforç, si veiés això? Que pensaria l'arquitecte d'aquest edifici quan vegi que se l'està menjant una planta enfiladissa? Tant de temps, tant d'esforç, tants somnis, perquè acabin així?

Però això ens ho podem aplicar cadascú en la nostra vida.

Per descomptat, segurament a casa estàs guardant un munt de coses: records, llibres, algun diari que hagi escrit, pensant que és el teu gran tresor. Però què passarà amb això quan passin 150 anys?

Desapareixerà.

Si penséssim en això, ho guardariem amb tant de delit?

Potser en comptes de guardar les coses, les viuríem més.

Sí. La idea que hi ha darrere les meves fotos és que tots vivim com si poguéssim viure per

sempre. Quan a algú proper a tu li diagnostiquen càncer, et sembla una cosa increïble, com si mai et pogués passar, com si les malalties greus fossin coses que passen als altres.

Foto: Álvaro Sánchez-Montañés

La intempèrie és una condició més de la vida?

La intempèrie no només desgasta la casa, també a tu i a mi.

En aquestes fotografies hi ha una por a l'abandó?

No, hi ha la por a l'oblit. Que tot el que has fet s'oblidarà. D'aquí a dues generacions ningú ens recordarà. Per molt que recordem Casanova, per dir algú, ningú sap en què somiava, qui era de debò.

Glòria Bosch, la comissària de l'exposició, associa les fotografies a la sensació de perdre. Hi detectes el verb guanyar, també?

Sí. No hi ha pèrdues, hi ha evolucions.

Llavors és aprendre a alliberar-te?

Sí.

De què?

De la cultura tan agressiva que ens inculquen des de petits. Que ens pren molta llibertat en les relacions, en el sexe, en la relació amb els diners. Ens diuen què hem de fer, què s'espera de nosaltres.

Al final també és aprendre a acceptar les coses, a no viure ancorats al passat.

El que m'agradaria és que acceptéssim les coses abans que passessin.

Però és impossible, perquè mai sabràs què et passarà.

L'únic que saps que vindrà segur és la mort. I potser seria qüestió d'assumir-ho, a petita escala, cada dia amb el que fas: en no voler transcendir massa, en no voler acumular massa, en gaudir del que fas. Perquè, al final, l'únic que tenim a la vida és temps.

Foto: Álvaro Sánchez-Montañés

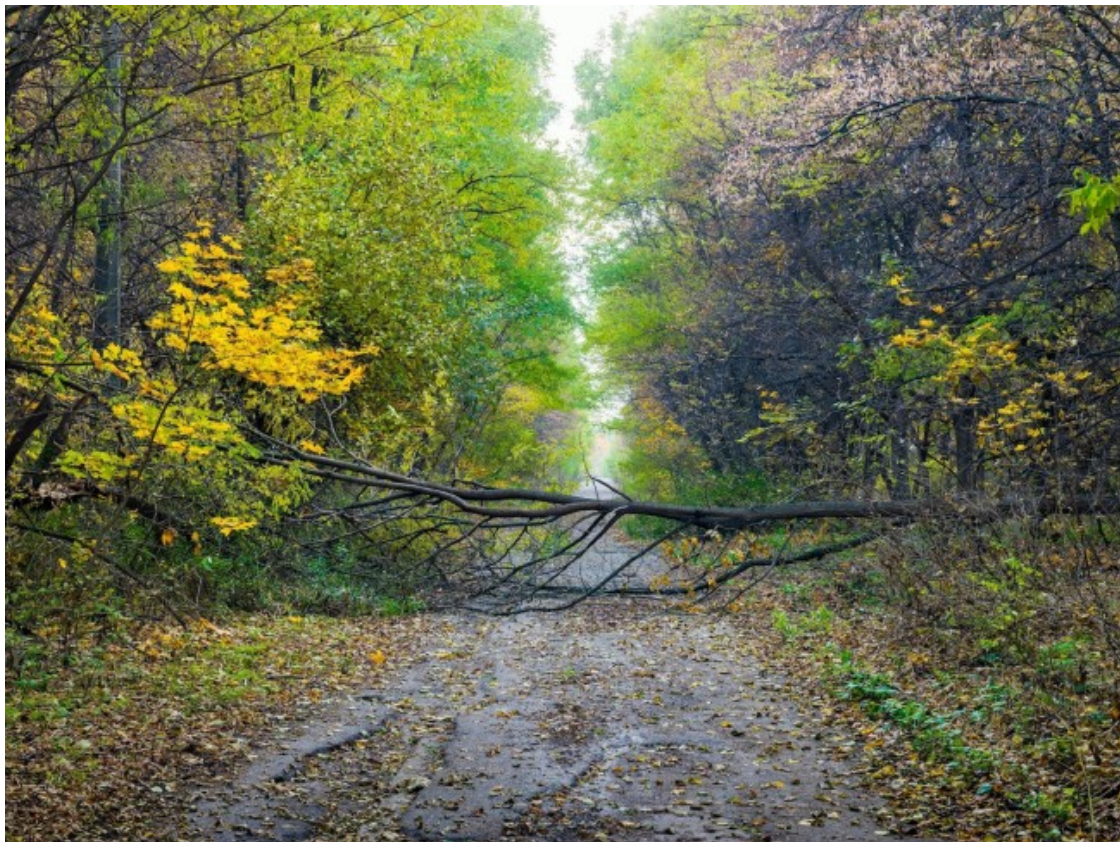

Foto: Álvaro Sánchez-Montaños

Foto: Álvaro Sánchez-Montañés

Foto: Álvaro Sánchez-Montañés

Foto: Álvaro Sánchez-Montañés

Álvaro Sánchez-Montañés

Foto: Álvaro Sánchez-Montañés

Foto: Álvaro Sánchez-Montañés